

**UCHWAŁA NR XXVII/316/2017
RADY GMINY WEJHEROWO**

z dnia 15 lutego 2017 r.

**w sprawie przyjęcia wniosków Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Wejherowo z przeprowadzonej kontroli
dotyczącej organizacji wypłaty świadczeń w ramach Programu 500+ za III kwartał 2016 roku**

Na podstawie art. 18 ust.1 w zw. z art. 18a ust.1 i 5 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r.,poz. 446, 1579) oraz § 107 ust. 4 Statutu Gminy Wejherowo stanowiącego załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXXIV/410/2013 z dnia 30 października 2013r. (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2013 r.,poz.4452, z 2014 r., poz. 8), uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się wnioski Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Wejherowo z kontroli przeprowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wejherowie, dotyczącej organizacji wypłaty świadczeń w ramach Programu 500+ za III kwartał 2016 roku, ujęte w protokole kontroli, stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Hubert Toma

Protokół Nr 3/2016

z kontroli przeprowadzonej przez Komisję Rewizyjną Rady Gminy Wejherowo

Na podstawie art. 18 ust.1 w zw. z art. 18 a ust. 1 i 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2016r., poz.446, 1579) oraz Uchwały Nr XVII/175/2016 Rady Gminy Wejherowo z dnia 2 marca 2016 r. w sprawie planu pracy Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Wejherowo na 2016 rok.

1. Kontrolowana jednostka :

a) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, ul. Transportowa 1, 84-200 Wejherowo

2. Skład zespołu kontrolnego Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Wejherowo :

Janusz Gafka – Przewodniczący Komisji Rewizyjnej

Tadeusz Danilczyk – Członek Komisji

Ryszard Doppke – Członek Komisji

3. Termin kontroli: 28 grudnia 2016 r.

4. Zakres kontroli: organizacja wypłaty świadczeń w ramach programu 500+ za III kwartał 2016 r.

Przedmiotowy zakres kontroli obejmował:

- a) podstawę prawną funkcjonowania programu,
- b) beneficjentów do których kierowane jest świadczenie,
- c) zabezpieczenie etatowe pracowników do realizacji ww. programu,
- d) zabezpieczenie środków finansowych na realizację programu w III kwartale 2016 r.

5. Kontrola została przeprowadzona w obecności:

a) Pani Ewy Zarębińskiej – Szczodra - Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

6. Ustalenia kontroli:

Komisja Rewizyjna w wyniku przeprowadzonej kontroli polegającej na:

- 1) zapoznaniu się z materiałami w powyższym zakresie,
- 2) wysłuchaniu wyjaśnień w/w pracownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Ustala, że: podstawą prawną funkcjonowania programu jest ustawa z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. z 2016r., poz. 195 z późn. zm.) wraz z aktami wykonawczymi:

- 1) Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 lutego 2016r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenia wychowawcze (Dz.U. z 2016r., poz. 214);

- 2) Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 lutego 2016r. w sprawie sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania zadań z zakresu świadczenia wychowawczego.

Wyżej wymieniona ustawa wprowadziła do systemu prawnego nowe świadczenie - świadczenie wychowawcze. Świadczenie wychowawcze kierowane jest do rodzin mających na utrzymaniu dzieci, a jego celem jest przede wszystkim częściowe pokrycie wydatków związanych z zaspokojeniem potrzeb życiowych i wychowywaniem dzieci.

Świadczenie wychowawcze przysługuje matce, ojcu, opiekunowi prawnemu dziecka lub opiekunowi faktycznemu dziecka. Świadczenie wychowawcze przysługuje osobom, o których mowa powyżej, do czasu ukończenia przez dziecko 18. roku życia. Świadczenie wychowawcze - na każde uprawnione dziecko - przysługuje w wysokości 500 zł miesięcznie. Świadczenie wychowawcze na drugie i każde kolejne dziecko przysługuje bez względu na osiągnięty przez rodzinę dochód. Natomiast świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko przysługuje wówczas, gdy dochód rodziny nie przekroczy kwoty 800 zł na osobę w rodzinie, a w przypadku gdy w rodzinie znajduje się dziecko niepełnosprawne - kwoty 1200 zł.

Pierwszym dzieckiem, w rozumieniu przepisów ustawy, jest jedyne lub najstarsze dziecko w rodzinie w wieku do ukończenia 18. roku życia. W przypadku dzieci urodzonych tego samego dnia, miesiąca i roku, będących najstarszymi dziećmi w rodzinie w wieku do ukończenia 18. roku życia, pierwsze dziecko oznacza jedno z tych dzieci wskazane przez osobę uprawnioną do świadczenia wychowawczego. Jednocześnie, biorąc pod uwagę, że bardzo często w skład rodziny wchodzi nie tylko dzieci w wieku do ukończenia 18. roku życia, ustawa przewiduje, że przez rodzinę rozumie się również pozostające na utrzymaniu dzieci w wieku do ukończenia 25. roku życia, a także dzieci, które ukończyły 25. rok życia, legitymujące się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeżeli w związku z tą niepełnosprawnością przysługuje świadczenie pielęgnacyjne lub specjalny zasiłek opiekuńczy albo zasiłek dla opiekuna, o którym mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. poz. 567, z późn. zm).

Świadczenie wychowawcze nie przysługuje, jeżeli:

- 1) dziecko pozostaje w związku małżeńskim;
- 2) dziecko zostało umieszczone w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie albo w pieczy zastępczej;
- 3) pełnoletnie dziecko ma ustalone prawo do świadczenia wychowawczego na własne dziecko;
- 4) członkowi rodziny przysługuje za granicą na dziecko świadczenie o podobnym charakterze do świadczenia wychowawczego, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

W przypadku gdy zaistnieją sytuacje, że rodzina będzie marnotrawić przyznane jej świadczenie wychowawcze lub wydatkować je będzie niezgodnie z przeznaczeniem, organ właściwy przekazywać może to świadczenie w całości lub w części w formie rzeczowej lub w formie opłacania usług.

Ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego oraz jego wypłata następują na wniosek. Pierwszy okres na który ustalane jest prawo do świadczenia wychowawczego rozpoczęło się z dniem 1 kwietnia 2016r. i skończy dnia 30 września 2017 r. Ustalając prawo na ww. pierwszy okres, brany był pod uwagę dochód rodziny z roku 2014 (oczywiście tylko w odniesieniu do osób ubiegających się o świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko). Następnie prawo do świadczenia wychowawczego ustalane będzie na okres jednego roku - od dnia 1 października do dnia 30 września następnego roku. Wnioski o jego ustalenie będzie można składać od dnia 1 sierpnia danego roku. W przypadku wniosków bieżących, świadczenia przyznawane będą od miesiąca, w którym wpłynął wniosek wraz ze wszystkimi dokumentami. Wówczas, wypłata świadczenia nastąpi nie później niż do ostatniego dnia miesiąca, za który zostało ono przyznane, chyba że wniosek zostanie złożony po 10. dniu miesiąca, wówczas świadczenie wychowawcze za dany miesiąc wypłacane będzie najpóźniej do ostatniego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym złożono wniosek.

Realizacja świadczenia wychowawczego należy do gminy. Zadanie to zostało nałożone na wójta, burmistrza lub prezydenta miasta (organ właściwy). Organ właściwy może upoważnić swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy do prowadzenia postępowania w sprawach z zakresu świadczenia wychowawczego. Podmioty realizujące ustawę otrzymają środki finansowe na pokrycie kosztów obsługi zadań związanych z jej realizacją. Koszty te zostały określone jako procent od wypłaconych środków.

Zgodnie z ustawą o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci zadanie z zakresu świadczenia wychowawczego jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej. Świadczenia wychowawcze i koszty jego obsługi są finansowane w formie dotacji celowej z budżetu państwa. Koszty obsługi wynoszą 2% w 2016r. a od 1 stycznia 2017r. 1,5% otrzymanej dotacji na świadczenie wychowawcze.

W III kwartale 2016r. dotacja została przekazana w następujących transzach:

- 1) 1 000 000,00 zł w dniu 07.07.2016r.;
- 2) 500 000,00 zł w dniu 12.07.2016r.;
- 3) 3 061 220,00 zł w dniu 25.07.2016r.;
- 4) 1 887 750,00 zł w dniu 23.08.2016r.;
- 5) 1 924 400,00 zł w dniu 13.09.2016r.

Środki na realizację zadania wpływały w wysokości i terminach zgodnie z zapotrzebowaniem Ośrodka.

Wójt Gminy Wejherowo w dniu 1 kwietnia 2016r. udzielił stałego upoważnienia Dyrektor Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wejherowie oraz zastępcy Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wejherowie do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu świadczenia wychowawczego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.

Zatrudniono dodatkowo 3 osoby do realizacji tego zadania. Zadanie realizuje łącznie 8 pracowników działu świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych.

7. Wnioski i zalecenia Zespołu Kontrolującego:

Wnioski:

Komisja Rewizyjna Rady Gminy Wejherowo bardzo pozytywnie ocenia działania prowadzone przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w zakresie realizacji wypłaty świadczeń w ramach Programu 500+ . Jednostka jest dobrze przygotowana do realizacji przedmiotowych zadań. Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej bardzo dobrze organizuje pracę jednostki, jest zapewniona właściwa współpraca pracowników socjalnych z klientami.

Ustalono, że nie występują trudności w realizacji Programu 500+. Środki rządowe na realizację zadania wpływają regularnie.

Pozytywne oddziaływanie Programu związane jest z poprawieniem statusu materialnego wielu rodzin, a przede wszystkim poprawiła się sytuacja materialna dzieci. Większość rodzin właściwie i racjonalnie wykorzystuje otrzymywane środki. Odnotowano jednak napływ wielu anonimowych donosów na temat niewłaściwego sprawowania opieki nad dziećmi. Wszystkie te sygnały są weryfikowane, ale większość z nich nie potwierdza się. Rodziny które nie wydatkują świadczenia na uzasadnione potrzeby dzieci są monitorowane i objęte wsparciem, w tym pomocą asystenta rodziny. Na dzień dzisiejszy nie wstrzymano wypłaty świadczenia dla jakiegokolwiek rodziny z terenu Gminy Wejherowo.

Komisja zauważa, że pewną niedogodnością tego Programu jest jednak utrata właściwej współpracy z klientami korzystającymi ze świadczeń pomocy społecznej. Poprawa sytuacji finansowej rodzin powoduje pewne ograniczenie we współpracy z pracownikami socjalnymi. Osiągnięta niezależność finansowa jest dla niektórych rodzin wystarczającym argumentem do nienawiązywania współpracy, lub wręcz jej zrywania, pomimo konieczności podejmowania działań w rozwiązywaniu pozafinansowych problemów rodzin, tj.: alkoholizm, bezrobocie czy niewydolność opiekuńczo wychowawcza. Z uwagi na rozbudowanie systemu wsparcia finansowego, część rodziców rezygnuje również z podejmowania pracy lub ma mniejszą motywację do jej podejmowania.

Drastycznie krótki czas przeznaczony na wprowadzanie nowego programu generuje dodatkowe obciążenia administracyjne i organizacyjne. Program 500+ jako sztandarowy projekt socjalny obecnego rządu jest na bieżąco monitorowany przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Działania te oprócz funkcji wspierającej, która wyjaśnia bieżące problemy, nakłada na GOPS znaczne obciążenia sprawozdawcze. Brak wypracowanych jednolitych narzędzi ewaluacyjnych i monitorujących oraz duży nadzór medialny powodowały, że poza typową sprawozdawczością różnorodne zestawienia dla ministerstwa przygotowywano kilka razy w tygodniu.

Tabelaryczne zestawienie danych z realizacji programu za III kwartał 2016r. stanowi załącznik do niniejszego protokołu.

Zalecenia:

Komisja Rewizyjna nie stwierdziła nieprawidłowości w przedmiocie kontroli i odstępuje od sformułowania zaleceń pokontrolnych.

Protokół kontroli sporządzono w 4 jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przekazano Wójtowi Gminy Wejherowo, drugi Dyrektorowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wejherowie a po jednym Przewodniczącemu Rady Gminy Wejherowo oraz Przewodniczącemu Komisji Rewizyjnej.

Wejherowo, dnia 30.12.2016 r.

.....
(Miejsce i data sporządzenia protokołu)

Podpisy Kontrolujących:

Janusz Gafka

Tadeusz Danilczyk

Ryszard Doppke.....

DYREKTOR
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Wejherowie

mgr. Ewa Zarzbińska-Szczodra

.....
(podpis przedstawiciela jednostki kontrolowanej)

TABELARYCZNE ZESTAWIENIE DANYCH Z REALIZACJI PROGRAMU ZA III KWARTAŁ 2016 r.

1. Wydatki na świadczenie wychowawcze oraz liczba świadczeń

L.p.	Wyszczególnienie	Wydatki poniesione w miesiącu w zł			W tym w ramach koordynacji			Liczba świadczeń wypłaconych w miesiącu			W tym w ramach koordynacji		
		VII	VIII	IX	VII	VIII	IX	VII	VIII	IX	VII	VIII	IX
1	Świadczenie wychowawcze przekazane w formie pieniężnej	3411033,00	2346546,80	2141575,94	29500,00	34453,00	30191,00	6853	4712	4298	59	72	61
2	W tym świadczenie wychowawcze przekazane w formie rzeczowej	2500,00	1000,00	1000,00	0,00	0,00	0,00	5	2	2	0	0	0

2. INFORMACJA O REALIZACJI ŚWIADCZEŃ WYCHOWAWCZYCH

L.p.	Wyszczególnienie	VII	VIII	IX
1	Liczba wniosków dotyczących świadczenia wychowawczego	57	57	61
1.1.	- złożonych w formie papierowej	48	54	58
1.2.	- złożonych w formie elektronicznej	9	3	3
2.	Liczba wydanych decyzji	701	247	119
3.	Liczba rodzin pobierających świadczenie wychowawcze	2150	2323	2378